

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

30. dubna 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana spotřebitele – Směrnice 2011/83/EU – Pojem ‚spotřebitel‘ – Článek 2 bod 1 – Pojem ‚smlouva o poskytování služeb‘ – Článek 2 bod 6 – Smlouvy o poskytování vzdělávání týkající se školní výuky dětí ve věku povinné školní docházky – Soukromé vzdělávání – Článek 27 – Nevyžádané poskytnutí služeb – Povinné školní předměty v souladu se státními vzdělávacími standardy“

Ve věci C-429/24,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Obvodního soudu v Sofii (Sofijski rajonen sad, Bulharsko) ze dne 3. června 2024, došlým Soudnímu dvoru dne 18. června 2024, v řízení

St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD

proti

QX,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení: N. Jääskinen, předseda senátu, M. Condinanzi a R. Frendo (zpravodajka), soudci,

generální advokát: A. Biondi,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

- za St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD: S. A. Logofetova,
- za českou vládu: S. Šindelková, M. Smolek a J. Vlácil, jako zmocněnci,
- za německou vládu: J. Möller a N. Scheffel, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: G. Koleva a I. Rubene, jako zmocněnkyně,

* Jednací jazyk: bulharština.

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 2 bodu 1 a 6 a článku 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES (Úř. věst. 2011, L 304, s. 64).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi St. Kliment Ohridski Primary Private School EOOD (dále jen „škola St. Kliment Ohridski“), soukromou školou, a QX, fyzickou osobou, ve věci zaplacení smluvní pokuty ze strany QX, jež vyplývá z jednostranného ukončení smluv o poskytování vzdělávání, které QX uzavřela s touto školou za účelem školní výuky svých dětí, které jsou ve věku povinné školní docházky.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 93/13

- 3 Článek 2 směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. 1993, L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288; oprava Úř. věst. L 303, 10.11.2016, s. 26) stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- b) „spotřebitelem“ fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely, které nespádají do rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání;
- c) „prodávajícím nebo poskytovatelem“ fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.“

Směrnice 2011/83

- 4 Bod 60 odůvodnění směrnice 2011/83/EU uvádí:

„Jelikož směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu [a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení

Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004] (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“) [(Úř. věst. 2005, L 149, s. 22)] zakazuje setrvačný prodej spočívající v nevyžádaném dodání zboží nebo poskytnutí služeb spotřebiteli, ale nestanoví žádný smluvní prostředek nápravy, je třeba v této směrnici zavést smluvní prostředek nápravy spočívající v tom, že spotřebitel nemusí poskytnout žádnou úhradu za takové nevyžádané dodání či poskytnutí.“

5 Článek 2 směrnice 2011/83, nadepsaný „Definice“, stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) ‚spotřebitelem‘ fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání;
- 2) ‚obchodníkem‘ fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na to, zda je v soukromém či veřejném vlastnictví, která jedná, i prostřednictvím jiné osoby jednající jejím jménem nebo v jejím zastoupení, za účelem, který lze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání v souvislosti se smlouvami, na které se vztahuje tato směrnice;

[...]

- 5) ‚kupní smlouvou‘ smlouva, na jejímž základě obchodník převádí vlastnictví zboží spotřebiteli nebo se zavazuje k převedení tohoto vlastnictví a spotřebitel hradí cenu tohoto zboží nebo se zavazuje k její úhradě, včetně smluv majících za předmět zboží i služby;
- 6) ‚smlouvou o poskytování služeb‘ jakákoli smlouva jiná než kupní smlouva, na jejímž základě obchodník poskytuje službu spotřebiteli nebo se zavazuje k jejímu poskytnutí a spotřebitel hradí cenu této služby nebo se zavazuje k její úhradě;

[...]“

6 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavcích 1 a 5 stanoví:

„1. Tato směrnice se použije za podmínek a v rozsahu uvedeném v jejích ustanoveních na smlouvy uzavírané mezi obchodníky a spotřebiteli. [...]

[...]

5. Touto směrnicí není dotčeno obecné smluvní právo jednotlivých států, například pravidla týkající se platnosti, sestavení [vzniku] nebo účinku smluv, pokud tyto aspekty obecného smluvního práva nejsou upraveny touto směrnicí.“

7 Článek 27 uvedené směrnice, nadepsaný „Setrvačný prodej“, zní takto:

„Spotřebiteli nevzniká povinnost poskytnout úhradu v případech nevyžádaného dodání zboží, vody, plynu, elektřiny, tepla z dálkového vytápění nebo digitálního obsahu či nevyžádaného poskytnutí služeb, které je zakázáno na základě čl. 5 odst. 5 a bodu 29 přílohy I směrnice 2005/29/ES. V těchto případech nelze neexistenci odpovědi ze strany spotřebitele po takovém nevyžádaném dodání nebo poskytnutí považovat za souhlas.“

Bulharské právo

Zákon o předškolním a školním vzdělávání

- 8 Článek 8 zákona o předškolním a školním vzdělávání (Zakon za preduchilishnonto i uchilishnoto obrazovanie) (DV č. 79 ze dne 13. října 2015), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „ZPUO“), v odstavci 2 stanoví:

„Školní docházka je povinná do dosažení 16. roku věku a začíná od školního roku, který začíná v roce, v němž dítě dosáhne 7. roku věku.“

- 9 Článek 29 odst. 3 ZPUO stanoví:

„Soukromé mateřské školy a soukromé školy nabývají postavení právnické osoby v souladu s podmínkami a postupy stanovenými v obchodním zákoníku (Targovski zakon) [(DV č. 48 ze dne 18. června 1991)], zákona o neziskových právnických osobách (Zakon za juridicheskiye lica s nestopanska cel) [(DV č. 81 ze dne 6. října 2000)], zákona o družstvech (Zakon za kooperatsiite) [(DV č. 113 ze dne 28. prosince 1991)] nebo právních předpisů jiného členského státu.“

- 10 Článek 301 odst. 1 a 2 ZPUO zní:

„(1) Jiné činnosti než ty, které jsou financovány státem podle čl. 10 odst. 3, vykonávané za úplatu soukromými mateřskými školami a soukromými školami, jsou vymezeny ve vnitřním řádu příslušné mateřské školy nebo soukromé školy.

(2) Podmínky a způsoby platby za činnosti podle odstavce 1, jakož i výše plateb jsou vymezeny ve smlouvě uzavřené mezi soukromou mateřskou školou, resp. soukromou školou a rodičem dítěte nebo žáka.“

Zákon o ochraně spotřebitele

- 11 Odstavec 13 doplňujících ustanovení zákona o ochraně spotřebitele (Zakon za zaštita na potrebitelite) (DV č. 99 ze dne 9. prosince 2005), ve znění použitelném na spor v původním řízení, provádí do bulharského práva článek 2 směrnice 2011/83 v téměř totožném znění.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 QX uzavřela se školou St. Kliment Ohridski dvě smlouvy o poskytování vzdělávání ve formě celodenního vyučování za účelem školní výuky svých dětí ve školním roce 2022/2023 za platbu ročního školné.

- 13 Tyto děti byly podle bulharských právních předpisů ve věku povinné školní docházky.

- 14 Obě smlouvy obsahovaly ujednání, podle něhož QX mohla obě smlouvy jednostranně ukončit s výhradou předchozího písemného oznámení ve lhůtě jednoho měsíce a zaplacení smluvní pokuty. Toto ujednání uvádělo, že pokud QX neuhradila poslední splátku z dotyčné smlouvy k okamžiku oznámení jejího ukončení, odpovídá splatná smluvní pokuta částce této poslední splátky neuhrazené ke dni oznámení tohoto ukončení.

- 15 Dne 4. dubna 2023 byly tyto dvě smlouvy ukončeny a děti QX nastoupily do nové školy.
- 16 Škola St. Kliment Ohridski podala k Obvodnímu soudu v Sofii (Sofijski rajonen sad, Bulharsko), který je předkládajícím soudem, žalobu proti QX, kterou se domáhala, aby byla QX uložena povinnost zaplatit sjednanou smluvní pokutu z důvodu, že jednostranně ukončila uvedené smlouvy tím, že odhlásila své děti z této školy.
- 17 Předkládající soud uvádí, že mezi účastníky původního řízení je nesporné, že poslední splátka ze smluv, o které se jedná ve věci v původním řízení, nebyla uhrazena. O výši posledně uvedené splátky a výši této smluvní pokuty není mezi nimi rovněž sporu.
- 18 QX však zpochybňuje platnost uvedené smluvní pokuty a tvrdí, že je v rozporu s dobrými mravy, neboť vede k bezdůvodnému obohacení. Tvrdí, že tato smluvní pokuta překračuje svůj preventivní, kompenzační a sankční účel.
- 19 Za těchto okolností si předkládající soud zaprvé klade otázku, zda lze QX považovat za spotřebitele, jelikož je ze zákona povinna zajistit školní docházku svých dětí za účelem jejich vzdělávání.
- 20 V tomto ohledu předkládající soud podotýká, že v Bulharsku je pro žáky školní docházka povinná do dosažení 16. roku věku. V závislosti na způsobu financování mohou být bulharské školy veřejné, nebo soukromé. Zatímco veřejné školy nabízejí bezplatné výuku, soukromé školy požadují úhradu školného od rodičů žáků. Kromě toho v soukromých školách je školní výuka poskytována na základě smlouvy o poskytování vzdělávání uzavřené mezi dotyčnou školou a rodiči žáka, který se vzdělává v dotyčné škole.
- 21 Uvedený soud upřesňuje, že neexistuje žádný rozdíl mezi veřejnými a soukromými školami, pokud jde o školní předměty, jejichž výuka je povinná, časovou dotaci výuky těchto předmětů a obsah této výuky. V obou případech je výuka poskytována v souladu se státními vzdělávacími standardy vymezenými v nařízeních ministra školství a vědy.
- 22 V této souvislosti tentýž soud uvádí, že St. Kliment Ohridski je soukromou školou, která je zapsána jako obchodní společnost. Tato škola není financována státem nebo příslušnou obcí a svůj provoz financuje pouze prostřednictvím školného, darů a jiných zdrojů příjmů. Kromě toho uvedená škola nevykonává neziskovou činnost ani nejedná jako družstvo, ale vykonává obchodní činnost.
- 23 Podle předkládajícího soudu byly tedy smlouvy, o které se jedná ve věci v původním řízení, uzavřeny v rámci obchodní činnosti společnosti St. Kliment Ohridski a QX jednala za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo povolání.
- 24 Mimoto vzhledem k tomu, že to byl dotyčný rodič, kdo uzavřel smlouvy o poskytování vzdělávání za účelem využívání vzdělávacích služeb jeho dětmi, klade si tento soud otázku, zda lze tyto děti v rámci těchto smluv považovat za spotřebitele.
- 25 Zadruhé si uvedený soud klade otázku, zda smlouva týkající se poskytování školní výuky soukromou školou, třebaže je školní docházka povinná, představuje „smlouvu o poskytování služeb“ ve smyslu čl. 2 bodu 6 směrnice 2011/83.

- 26 V tomto ohledu tentýž soud podotýká, že skutečnost, že tato služba může být poskytována jak veřejnými školami, tak soukromými školami vyvolává nejistotu ohledně této kvalifikace. Za těchto okolností má předkládající soud pochybnosti o tom, zda je třeba celou dotčenou smlouvu kvalifikovat jako „smlouvu o poskytování služeb“, neboť školní docházka je povinná a školní výuka je poskytována podle státních vzdělávacích standardů, anebo zda se uvedená kvalifikace musí uplatnit pouze na služby, které jsou sjednané v této smlouvě, jako je poskytování stravy, doprava nebo mimoškolní činnosti, avšak které nespadají do oblasti povinného vzdělávání.
- 27 Zatřetí pro případ, že by smlouva o poskytování vzdělávání uzavřená se soukromou školou měla být považována za smlouvu uzavřenou se spotřebitelem, si předkládající soud klade otázku, zda je třeba uplatnit článek 27 směrnice 2011/83, který stanoví, že v případech nevyžádaného poskytnutí služeb nevzniká povinnost zaplatit za toto poskytnutí služeb.
- 28 Tento soud se totiž zamýšlí nad otázkou, zda rodiče nebo žáci mohou tvrdit, že nepožadovali výuku určitých předmětů v rámci časové dotace stanovené pro výuku povinných nebo volitelných školních předmětů. Konkrétně si klade otázku, zda lze omezit odpovědnost spotřebitele, pokud jde o platbu školného z důvodu, že dotyčné dítě nepožadovalo výuku určitého školního předmětu v rámci časové dotace stanovené pro jeho výuku.
- 29 Předkládající soud v konečném vyjádření zdůrazňuje význam objasnění otázek nastolených v rámci těchto tří úvah, neboť ve sporech, které spadají do oblasti spotřebitelského práva, může vnitrostátní soud uplatnit i bez návrhu kogentní právní normu, jejímž cílem je ochrana dotyčného spotřebitele.
- 30 Za těchto podmínek se Obvodní soud v Sofii (Sofijski rajonen sad) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být pojem „spotřebitel“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice [2011/83] vykládán v tom smyslu, že spotřebitelem je rodič, který uzavřel se soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost smlouvu o poskytování vzdělávání, jejímž předmětem je školní výuka jeho dětí ve věku povinné školní docházky?
- 2) Musí být pojem „spotřebitel“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice [2011/83] vykládán v tom smyslu, že spotřebitelem je žák ve věku povinné školní docházky, který se vzdělává na základě úplatné smlouvy o poskytování vzdělávání, kterou uzavřel jeho rodič a soukromá škola zapsaná jako obchodní společnost?
- 3) Musí být pojem „smlouva o poskytování služeb“ ve smyslu čl. 2 bodu 6 směrnice [2011/83] vykládán v tom smyslu, že smlouvou o poskytování služeb je smlouva o poskytování vzdělávání týkající se školní výuky dítěte ve věku povinné školní docházky, kterou uzavřel jeho rodič a soukromá škola zapsaná jako obchodní společnost, jestliže tato smlouva stanoví, že financování dotyčného vzdělávání je zajištěno formou školného hrazeného tímto rodičem?
- 4) Pro případ kladné odpovědi na alespoň jednu z těchto tří otázek musí být článek 27 směrnice [2011/83] vykládán v tom smyslu, že žák nebo jeho rodič může být osvobozen od placení školného, pokud nepožadoval výuku určitého školního předmětu nebo s výukou nebyl spokojen, byť je tento školní předmět podle státních vzdělávacích standardů povinný?“

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 31 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 2 bod 1 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že rodič, který sám uzavřel smlouvu o poskytování vzdělávání se soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost za účelem školní výuky svých dětí ve věku povinné školní docházky, nebo žák, který se vzdělává v této škole v rámci takové smlouvy, spadá pod pojem „spotřebitel“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 32 Úvodem je třeba připomenout, že podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2011/83 se tato směrnice použije za podmínek a v rozsahu uvedeném v jejích ustanoveních na smlouvy uzavírané mezi obchodníkem a spotřebitelem, s výjimkou smluv uvedených v odstavci 3 tohoto článku. Vzhledem k tomu, že se na smlouvy o poskytování vzdělávání uzavřené se soukromými školami nevztahuje tento odstavec 3, je třeba mít za to, že tyto smlouvy spadají na základě svého předmětu do působnosti směrnice 2011/83.
- 33 Podle čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/83 je pojem „spotřebitel“ vymezen jako fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná za účelem, který nelze považovat za její obchodní činnost, podnikání, řemeslo nebo svobodné povolání.
- 34 Za účelem zajištění dodržení cílů, které sleduje unijní normotvůrce v oblasti spotřebitelských smluv, jakož i soudržnosti unijního práva, je třeba zohlednit pojem „spotřebitel“ obsažený v jiných unijních právních předpisech [rozsudek ze dne 8. června 2023, YYY. (Pojem „spotřebitel“), C-570/21, EU:C:2023:456, bod 40 a citovaná judikatura].
- 35 Konkrétně pro účely výkladu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/83 je třeba zohlednit výklad, který již Soudní dvůr podal, pokud jde o pojem „spotřebitel“ v rámci směrnice 93/13.
- 36 Směrnice 2011/83, kterou byla změněna směrnice 93/13, kromě toho, že definuje pojem „spotřebitel“ v článku 2 způsobem, který je do značné míry rovnocenný způsobu, kterým je definován pojem uvedený v článku 2 směrnice 93/13, sleduje totiž stejný cíl jako tato směrnice. Směrnice 2011/83 se vztahuje na práva spotřebitele, která se týkají smluv uzavřených s prodávajícím nebo poskytovatelem a má dosáhnout vysoké úrovně ochrany spotřebitele zajištěním informovanosti a bezpečnosti při transakcích s prodávajícím nebo poskytovatelem [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. června 2023, YYY. (Pojem „spotřebitel“), C-570/21, EU:C:2023:456, bod 42 a citovaná judikatura].
- 37 Soudní dvůr v rámci směrnice 93/13 rozhodl, že postavení dotčené osoby jako „spotřebitele“ musí být určeno s ohledem na funkční kritérium spočívající v posouzení, zda dotčený smluvní vztah spadá do rámce činností nesouvisejících s výkonem určité profese. Soudní dvůr měl kromě toho příležitost upřesnit, že pojem „spotřebitel“ ve smyslu čl. 2 písm. b) této směrnice má objektivní povahu a je nezávislý na konkrétních znalostech, které dotyčná osoba může mít, nebo na informacích, jež má tato osoba skutečně k dispozici (rozsudek ze dne 24. října 2024, Zabitoň, C-347/23, EU:C:2024:919, bod 25 a citovaná judikatura).
- 38 Podobně jako Soudní dvůr rozhodl ve vztahu k čl. 2 písm. b) směrnice 93/13, je třeba mít za to, že tento výklad platí také pro směrnici 2011/83. Kogentní povaha ustanovení obsažených ve směrnici 2011/83 a s nimi spojené zvláštní požadavky na ochranu spotřebitele vedou totiž k upřednostnění

širokého výkladu pojmu „spotřebitel“ ve smyslu čl. 2 bodu 1 této směrnice, aby byl zajištěn užitečný účinek uvedené směrnice [rozsudek ze dne 24. října 2024, Zabitoň, C-347/23, EU:C:2024:919, bod 28 a citovaná judikatura).

- 39 V projednávané věci ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce zaprvé vyplývá, že QX uzavřela se školou St. Kliment Ohridski dvě smlouvy o poskytování vzdělávání ve formě celodenního vyučování pro účely školní výuky svých dětí ve školním roce 2022/2023 za platbu ročního školného. Z této žádosti také vyplývá, že tato škola, která je financována ze soukromých prostředků, je zapsána jako obchodní společnost.
- 40 QX podle všeho uzavřením smluv o poskytování vzdělávání, o které se jedná ve věci v původním řízení, nesledovala podnikatelské účely, ale cílem tohoto uzavření smluv bylo pouze zajistit školní výuku jejích dětí v soukromé škole.
- 41 Toto posouzení nemůže vyvrátit skutečnost, že tyto smlouvy byly uzavřeny na dobu, po kterou je školní docházka podle bulharských právních předpisů povinná. Definice pojmu „spotřebitel“ uvedená v čl. 2 bodě 1 směrnice 2011/83, která je, jak bylo připomenuto v bodě 37 tohoto rozsudku, objektivním pojmem, neobsahuje totiž žádný požadavek nebo podmínku týkající se předmětu smlouvy za předpokladu, že spadá do působnosti této směrnice. Konkrétně důvody, které vedly dotyčnou osobu k uzavření této smlouvy, a to i v případě, že vyplývají z nutnosti splnit zákonnou povinnost, nejsou relevantní pro určení, zda tato osoba spadá pod pojem „spotřebitel“. Povinná povaha školní docházky nijak neukládá povinnost uzavření smlouvy se soukromou školou. Jinými slovy, i když je dotyčný rodič povinen zapsat své dítě do školy, má naprostou volnost výběru, zda svěří vzdělávání tohoto dítěte veřejné škole či soukromé škole.
- 42 Zadruté podle informací předkládajícího soudu byly smlouvy, o které se jedná ve věci v původním řízení, uzavřeny mezi samotnou QX a uvedenou školou, takže smluvní závazky zavazují QX, a nikoli její děti. Vzhledem k tomu, že tyto děti nejsou stranami těchto smluv, nelze mít za to, že jednali ve smyslu čl. 2 bodu 1 směrnice 2011/83 a v souladu s tímto ustanovením nespádají tedy pod pojem „spotřebitel“.
- 43 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na první a druhou otázku odpovědět tak, že čl. 2 bod 1 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že
- rodič, který sám uzavřel smlouvu o poskytování vzdělávání se soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost za účelem školní výuky svých dětí ve věku povinné školní docházky, spadá pod pojem „spotřebitel“ ve smyslu tohoto ustanovení, a
 - žák, který se vzdělává v této škole v rámci takové smlouvy, pod tento pojem nespadá.

K třetí otázce

- 44 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 2 bod 6 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že smlouva o poskytování vzdělávání týkající se školní výuky dětí ve věku povinné školní docházky, uzavřená mezi rodičem a soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost, za platbu školného tímto rodičem, spadá pod pojem „smlouva o poskytování služeb“ ve smyslu tohoto ustanovení.

- 45 V tomto ohledu je třeba připomenout, že pojem „smlouva o poskytování služeb“, uvedený v čl. 2 bodu 6 této směrnice, je definován široce jako pojem odpovídající „jak[é]koli smlouv[ě] jin[é] než kupní smlouva, na jejímž základě obchodník poskytuje službu spotřebiteli nebo se zavazuje k jejímu poskytnutí a spotřebitel hradí cenu této služby nebo se zavazuje k její úhradě“. Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že tento pojem musí být vykládán jako pojem zahrnující veškeré smlouvy, na které se nevztahuje pojem „kupní smlouva“ (rozsudek ze dne 21. prosince 2023, BMW Bank a další, C-38/21, C-47/21 a C-232/21, EU:C:2023:1014, bod 154 a citovaná judikatura).
- 46 Takové smlouvy o poskytování vzdělávání, jako jsou smlouvy, o které se jedná ve věci v původním řízení, kterými se soukromá škola zavazuje poskytovat vzdělávací služby dětem rodiče v souladu se státními vzdělávacími standardy, jakož i doplňkové služby za platbu ročního školného tímto rodičem, se netýkají převodu vlastnictví zboží ve smyslu čl. 2 bodu 5 směrnice 2011/83. S výhradou ověření, která bude muset provést předkládající soud, spadají tudíž tyto smlouvy pod pojem „smlouva o poskytování služeb“ ve smyslu čl. 2 bodu 6 této směrnice.
- 47 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 2 bod 6 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že smlouva o poskytování vzdělávání týkající se školní výuky dětí ve věku povinné školní docházky, uzavřená mezi rodičem a soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost, za platbu školného tímto rodičem, spadá pod pojem „smlouva o poskytování služeb“ ve smyslu tohoto ustanovení.

Ke čtvrté otázce

- 48 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu je, zda článek 27 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci smlouvy o poskytování vzdělávání uzavřené mezi rodičem a soukromou školou může být tento rodič zproštěn povinnosti platit školné sjednané v této smlouvě z důvodu, že on sám nebo jeho dítě nepožadovalo výuku určitého specifického školního předmětu, když je tato výuka v souladu se státními vzdělávacími standardy povinná, nebo pokud uvedený rodič nebo jeho dítě není spokojeno s kvalitou vzdělávacích služeb poskytovaných v rámci uvedené smlouvy.
- 49 Je třeba připomenout, že podle článku 27 směrnice 2011/83 spotřebiteli nevzniká povinnost poskytnout úhradu v případech nevyžádaného dodání zboží, vody, plynu, elektřiny, tepla z dálkového vytápění nebo digitálního obsahu či nevyžádaného poskytnutí služeb, které je zakázáno na základě čl. 5 odst. 5 a bodu 29 přílohy I směrnice 2005/29/ES a neexistenci odpovědi ze strany spotřebitele po takovém nevyžádaném dodání nebo poskytnutí nelze považovat za souhlas.
- 50 Setrvačný prodej je vymezen v bodě 60 odůvodnění jako „nevyžádané dodání zboží nebo poskytnutí služeb spotřebiteli“. Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že „setrvačný prodej“ ve smyslu bodu 29 přílohy I směrnice 2005/29, na který odkazuje článek 27 směrnice 2011/83, zahrnuje mj. jednání spočívající v tom, že obchodník požaduje od dotyčného spotřebitele platbu za zboží nebo službu, které mu dodal či poskytl, avšak které si spotřebitel nevyžádal (rozsudek ze dne 5. prosince 2019, EVN Bulgaria Toplofikacia a Toplofikacia Sofia, C-708/17 a C-725/17, EU:C:2019:1049, bod 64 a citovaná judikatura).
- 51 Článek 27 směrnice 2011/83 má tak za cíl zabránit obchodníkovi, aby vnutil spotřebiteli smluvní vztah, se kterým svobodně nesouhlasil (rozsudek ze dne 5. prosince 2019, EVN Bulgaria Toplofikacia a Toplofikacia Sofia, C-708/17 a C-725/17, EU:C:2019:1049, bod 65).

- 52 V projednávané věci z informací poskytnutých předkládajícím soudem vyplývá, že se smlouvy, o které se jedná ve věci v původním řízení, týkají školní výuky ve formě celodenního vyučování poskytované dětem QX za platbu ročního školného, které platí QX. Tato výuka je zajišťována v souladu se státními vzdělávacími standardy, které jsou vymezeny nařízeními ministra školství a vědy.
- 53 Je tedy patrné, s výhradou ověření, která bude muset provést předkládající soud, že podle těchto státních standardů rodič svobodně souhlasí v rámci smluv o poskytování vzdělávání, uzavřených mezi rodičem a soukromou školou, s jediným celkovým plněním, aniž existuje možnost zvolit si vyučované školní předměty, ani změnit celkovou dotaci jejich výuky. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, nevyplývá, že by za nevyžádané služby byla požadována dodatečná platba. Nemůže se tedy jednat o službu poskytovanou bez toho, aby ji uvedený rodič vyžadoval.
- 54 Za těchto podmínek nelze poskytování povinné výuky v souladu se státními vzdělávacími standardy považovat za „nevyžádané poskytnutí“ služeb ve smyslu článku 27 směrnice 2011/83.
- 55 Pokud jde o nespokojenost rodiče nebo jeho dítěte s kvalitou vzdělávacích služeb poskytovaných v rámci těchto smluv, je třeba připomenout, že jak vyplývá z čl. 3 odst. 5 směrnice 2011/83, touto směrnicí není dotčeno obecné smluvní právo jednotlivých států, zejména pravidla týkající se platnosti, vzniku nebo účinku smluv, pokud obecné aspekty smluvního práva nejsou upraveny touto směrnicí. Tato situace musí být tedy posouzena v souladu s vnitrostátním smluvním právem.
- 56 S ohledem na výše uvedené důvody je třeba na čtvrtou otázku odpovědět tak, že článek 27 směrnice 2011/83 musí být vykládán v tom smyslu, že v rámci smlouvy o poskytování vzdělávání uzavřené mezi rodičem a soukromou školou:
- nemůže být tento rodič zproštěn povinnosti platit školné sjednané v této smlouvě z důvodu, že on sám nebo jeho dítě nepožadovalo výuku určitého specifického školního předmětu, když je tato výuka v souladu se státními vzdělávacími standardy povinná;
 - tento článek se nepoužije na situaci, kdy uvedený rodič nebo jeho dítě není spokojeno s kvalitou vzdělávacích služeb poskytovaných v rámci uvedené smlouvy, neboť tato situace se řídí vnitrostátním smluvním právem.

K nákladům řízení

- 57 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 2 bod 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES,**

musí být vykládán v tomto smyslu, že

- **rodič, který sám uzavřel smlouvu o poskytování vzdělávání se soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost za účelem školní výuky svých dětí ve věku povinné školní docházky, spadá pod pojem „spotřebitel“ ve smyslu tohoto ustanovení;**
- **žák, který se vzdělává v této škole v rámci takové smlouvy, pod tento pojem nespadá.**

2) Článek 2 bod 6 směrnice 2011/83

musí být vykládán v tomto smyslu, že

smlouva o poskytování vzdělávání týkající se školní výuky dětí ve věku povinné školní docházky, uzavřená mezi rodičem a soukromou školou zapsanou jako obchodní společnost, za platbu školného tímto rodičem, spadá pod pojem „smlouva o poskytování služeb“ ve smyslu tohoto ustanovení.

3) Článek 27 směrnice 2011/83

musí být vykládán v tomto smyslu, že

v rámci smlouvy o poskytování vzdělávání uzavřené mezi rodičem a soukromou školou

- **nemůže být tento rodič zproštěn povinnosti platit školné sjednané v této smlouvě z důvodu, že on sám nebo jeho dítě nepožadovalo výuku určitého specifického školního předmětu, když je tato výuka v souladu se státními vzdělávacími standardy povinná;**
- **tento článek se nepoužije na situaci, kdy uvedený rodič nebo jeho dítě není spokojeno s kvalitou vzdělávacích služeb poskytovaných v rámci uvedené smlouvy, neboť tato situace se řídí vnitrostátním smluvním právem.**

Podpisy